MediaWise

Réamhrá

Sa lá atá inniu ann bíonn leanaí timpeallaithe ag teachtaireachtaí margaíochta i bhformhór na réimsí ina saol. Tá na teachtaireachtaí sin chomh forleathan agus chomh háititheach go bhfuil sé tábhachtach a chur ina luí ar leanaí na nithe atá á rá ag na teachtaireachtaí sin a thuiscint.

Is Acmhainn litearthachta SAOR IN AISCE é MediaWise a forbraíodh le húsáid sna ranganna Bunscoile go léir. An aidhm atá leis ná cuidiú le leanaí a bhfeasacht agus a dtuiscint ar na meáin, ar fhógraíocht agus ar mhargaíocht a fhorbairt. Cuideoidh sé seo le leanaí cinntí níos eolasaí a dhéanamh faoina riachtanais agus a mianta bunaithe ar na teachtaireachtaí margaíochta atá mórthimpeall orthu.

Cuspóir foghlama

Is é cuspóir MediaWise na scileanna saoil a thabhairt do leanaí a mbeidh gá acu leo chun smacht iomlán a fháil ar na cineálacha éagsúla meáin a bhíonn ag síorathrú agus a bhíonn ar fáil dóibh. Bunaithe ar an gcreat inniúlachta don litearthacht sna meáin a chuir Údarás Craolacháin na hÉireann ar fáil, tá sé mar aidhm leis an acmhainn seo cuidiú le leanaí tuiscint a fháil ar ábhair agus seirbhísí agus meastóireacht chriticiúil a dhéanamh orthusan ionas gur féidir leo roghanna eolasacha a dhéanamh sna meáin chraolta, chlóite agus eile.

Torthaí foghlama

Ar chur i gcrích na hacmhainne seo beidh na leanaí in ann na nithe seo a dhéanamh:

- Sainaithint – cineálacha éagsúla fógraíochta a shainaithint agus cur síos a dhéanamh orthu
- Anailísiú – cuspóir raon fógraí a thuiscint, chomh maith leis na teicnící a úsáidtear chun tionchar a imirt ar dhaoine
- Míniú – a mhíniú conas a mhúnlaíonn rialacha fógraíochta na fógraí a fheicimid
- Meastóireacht – cuidiú le leanaí smaointeoireacht chriticiúil a fhorbairt faoin saol tráchtála timpeall orthu agus cuidiú leo roghanna níos eolasaí a dhéanamh.

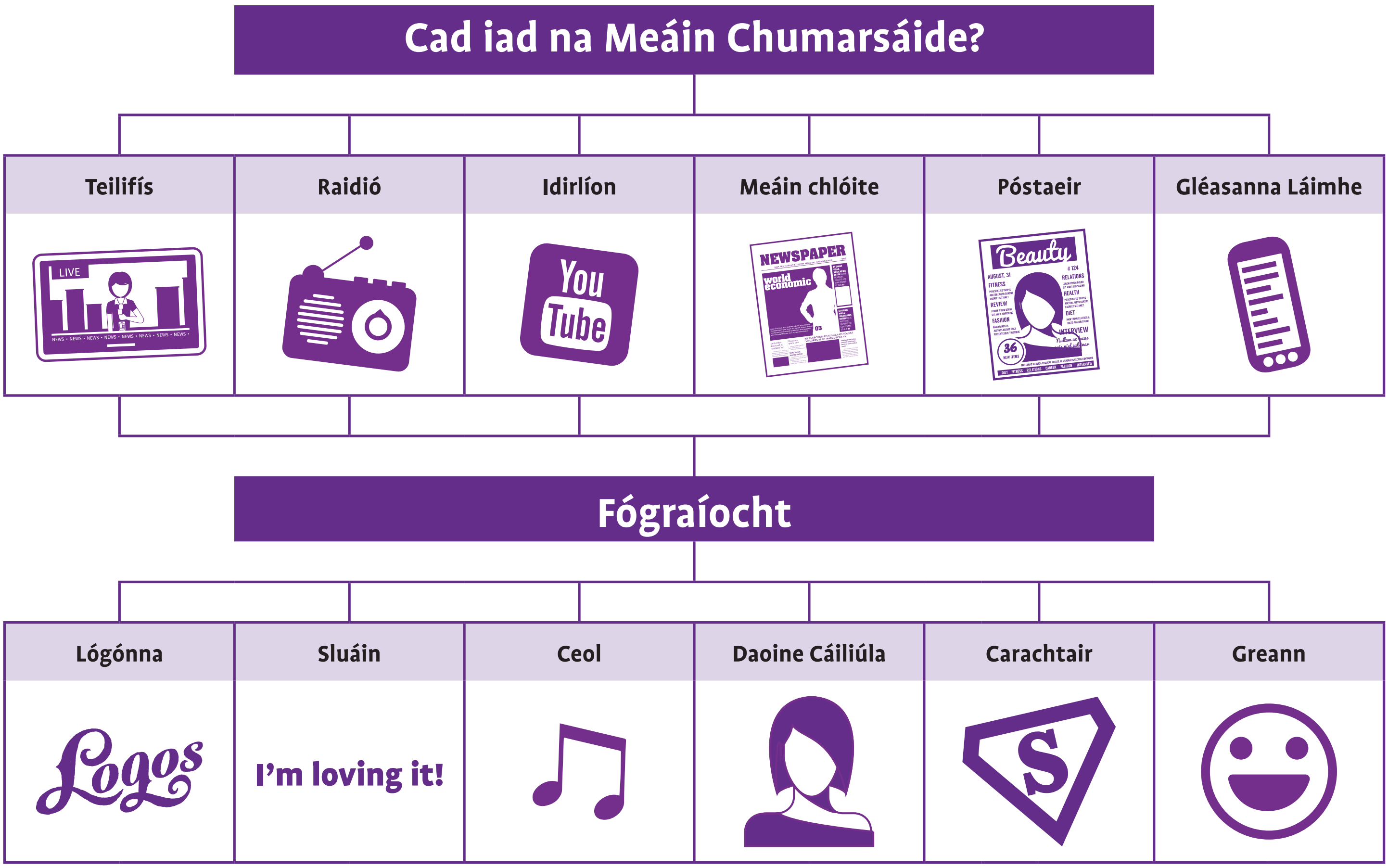

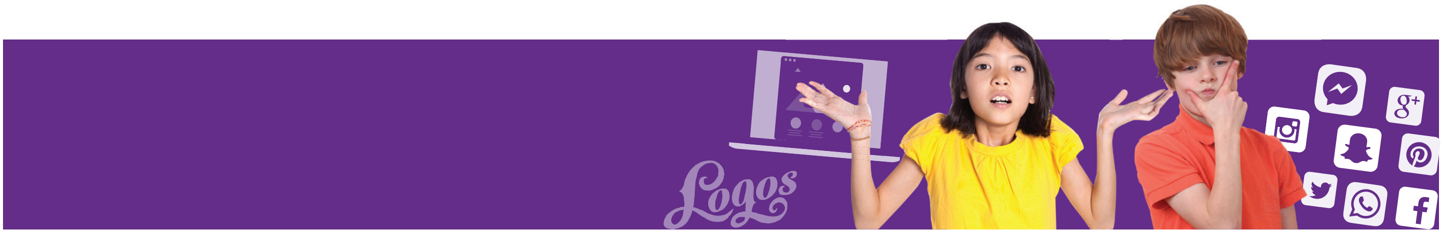

Fócas Curaclaim

Cuideoidh naisc churaclaim leat a fheiceáil conas a nascann MediaWise le do chuid teagaisc chun cuidiú le forbairt na foghlama i do sheomra ranga. Cuimsíonn an acmhainn seo a lán réimsí, mar shampla Teanga, OSPS, OSIE, Drámaíocht, Tíreolaíocht, na hAmharcealaíona, Stair agus Matamaitic.

Naisc Churaclaim do Ranganna 5 agus 6					
Teanga	OSPS	OSIE	Drámaíocht	Tíreolaíocht	Na hAmharcealaíona

Ag úsáid MediaWise

Is acmhainn ar líne é MediaWise. Tá ocht gceacht ann le haghaidh gach gráid ranga, ag forbairt ar bhealach bíseach thar thréimhse forbartha an linbh. Is féidir leat úsáid a bhaint as MediaWise i gceachtanna le linn na seachtaine scoile, mar go mbaintear leas san acmhainn seo as modheolaíochtaí éagsúla teagaisc agus foghlama ar fud churaclam na bunscoile.

Dearadh gach ceacht mar sheisiún 40 nóiméad. Cuimsítear i nótaí an mhúinteora imlíne de gach ceacht lena n-áirítear iad seo a leanas:

- An cuspóir foghlama
- An toradh foghlama
- Na hacmhainní le húsáid
- An mhodheolaíocht.

Treoir mhionsonrach don cheacht, lena n-áirítear:

- Bileoga oibre na ndaltaí
- Gníomhaíochtaí
- Gníomhaíochtaí idirghníomhacha.

Is féidir leat iad seo a úsáid go solúbtha agus iad a chur in oiriúint don méid ama a bheidh ar fáil duit.

Áiríonn MediaWise roinnt fíorfhógraí freisin mar thagairt ar féidir úsáid a bhaint astu le linn na gceachtanna agus chun gníomhaíochtaí eile litearthachta sna meáin a spreagadh amach anseo.

Buíochas

Is mian le ***safe*****food** buíochas a ghabháil le gach duine a bhí páirteach sa tionscadal, go háirithe na múinteoirí scoile agus na leanaí a ghlac páirt sa chéim phíolótach agus a chuir a gcuid ama ar fáil go fial flaithiúil chun an acmhainn a fhorbairt ag an gcéim sin.

Ní fhéadfaí MediaWise a fhorbairt gan cion agus dianobair Sheena Horgan, Iriseoir, Údar agus Sainchomhairleoir sa Mhargaíocht Shóisialta, i bhforbairt struchtúr agus imlíne ábhair na hacmhainne agus comhairle agus ionchur Gearoid McCauley, Múinteoir i mBunscoil St. Senan's, Inis Córthaidh, mar chleachtóir lán taithí. Bhí páirt lárnach ag Corinna Hardgrave, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath atá ina Comhalta de chuid ***safe*****food**, i bhforbairt an tionscadail. Tá liosta iomlán na gcomhaltaí comhairleacha ag deireadh na hacmhainne seo.

MediaWise
Forléargas

Topaicí agus ceachtanna

Topaic 1 Cad iad na Meáin Chumarsáide?	**Ceacht 1** A thuiscint go bhfuil sé i gceist leis an meáin 'teachtaireacht' a chur ina luí orainn agus a thuiscint go bhfuil sé mar sprioc ag an bhfógraíocht ceann amháin de cheithre rud a bhaint amach: • Rud éigin a insint dúinn is gá dúinn a bheith ar eolas againn • Áitiú orainn táirge nó branda a cheannach • Áitiú orainn ár n-iompar a athrú • Dearcadh a chur chun cinn	**Ceacht 2** Ba chóir go mbeadh na leanaí in ann measúnú a dhéanamh ar an dearcadh arna chur i láthair sna meáin agus an rogha a dhéanamh an aontaíonn siad nó an easaontaíonn siad leis an dearcadh sin, mar shampla dearcthaí éagsúla i leith leanaí a bheith ag úsáid na meán nua-aimseartha
Topaic 2 An teachtaireacht agus na mothúcháin is bun leis na meáin chumarsáide	**Ceacht 3** A aithint gur féidir le roinnt fógraíochta mothúcháin a úsáid chun tionchar a imirt ar dhaoine agus a chur ina luí orainn go bhfuil rud éigin de dhíth orainn.	**Ceacht 4** A thuiscint go bhfuil sraith rialacha ag tionscal an meán cumarsáide, agus a bheith in ann a mhíniú cén fáth a bhfuil na rialacha sin riachtanach.
Topaic 3 Cé hiad an lucht éisteachta agus féachana?	**Ceacht 5** Meastóireacht a dhéanamh ar thionchar na dteachtaireachtaí faoi cheilt sna meáin agus idirdhealú a dhéanamh idir dearcthaí éagsúla agus díospóireacht a bheith ann faoi mheáin sa tsochaí chomhaimseartha agus an úsáid a bhaineann leanaí astu.	**Ceacht 6** A aithint nuair a úsáidtear steiríotíopáil sna meáin.
Topaic 4 An tionchar a bhíonn ag na meáin chumarsáide orainn.	**Ceacht 7** Comparáid a déanamh idir cén tuairim a bheadh ag spriocghrúpaí éagsúla i leith an fhógra chéanna, agus a aithint gur féidir leis na meáin a bheith ina bhfoise faisnéise agus mífhaisnéise	**Ceacht 8** A thuiscint go dtugann na meáin guth dúinn agus feachtas faisnéise meáin a chruthú chun an guth sin a úsáid.

Ba cheart go gcuideodh MediaWise leis na leanaí i Rang 5 agus Rang 6 na nithe seo a leanas a dhéanamh:

1. A thuiscint go bhfuil sé mar sprioc ag an bhfógraíocht ceann amháin de cheithre rud a bhaint amach:
   - Rud éigin a insint dúinn is gá dúinn a bheith ar eolas againn
   - Áitiú orainn táirge nó branda a cheannach
   - Áitiú orainn ár n-iompar a athrú
   - Dearcadh a chur chun cinn
2. Measúnú a dhéanamh ar na dearcthaí a chuirtear i láthair sna meáin agus an rogha a dhéanamh aontú nó easaontú leo, mar shampla dearcthaí éagsúla i leith leanaí a bheith ag úsáid meáin nua-aimseartha.
3. A aithint conas a bhaineann roinnt fógraíochta úsáid as na mothúcháin chun tionchar a imirt orainn agus a chur ina luí orainn go bhfuil rud éigin de dhíth orainn.

4 A thuiscint go bhfuil sraith rialacha ag tionscal an meán cumarsáide, agus a bheith in ann a mhíniú cén fáth a bhfuil na rialacha sin riachtanach.

5. Meastóireacht a dhéanamh ar thionchar na dteachtaireachtaí faoi cheilt sna meáin agus idirdhealú a dhéanamh idir dearcthaí éagsúla agus díospóireacht a bheith ann faoi mheáin sa tsochaí chomhaimseartha agus an úsáid a bhaineann leanaí astu.
6. A aithint nuair a úsáidtear steiríotíopáil sna meáin.
7. Comparáid a déanamh idir cén tuairim a bheadh ag spriocghrúpaí éagsúla i leith an fhógra chéanna, agus a aithint gur féidir leis na meáin a bheith ina bhfoise faisnéise agus mífhaisnéise.
8. A thuiscint go dtugann na meáin guth dúinn.
9. Feachtas faisnéise meáin a chruthú chun an guth sin a úsáid.

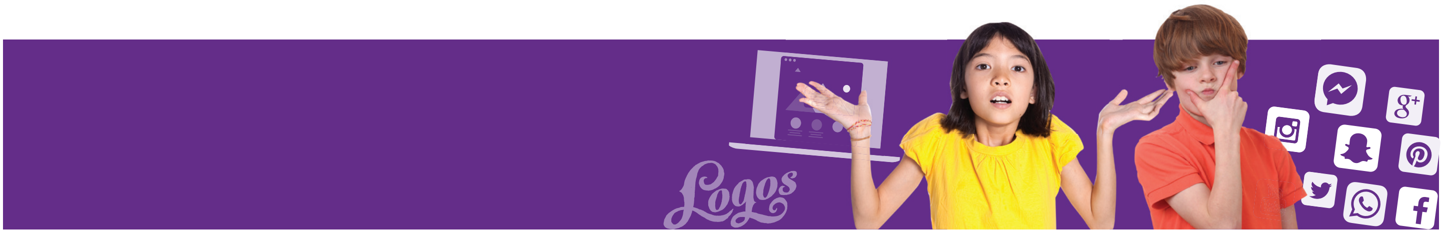

Naisc Churaclaim

Teanga

Labhairt

Inniúlacht agus muinín in úsáid teanga

- Na héifeachtaí dearfacha agus diúltacha a bhíonn ag béarlagair agus cliché, agus samplaí a chur in iúl ina theanga nó ina teanga féin – sluán sa bhrandáil agus san fhógraíocht

Léitheoireacht

Spéiseanna, dearcthaí, agus scileanna aisghabhála faisnéise a fhorbairt chomh maith leis an gcumas smaointeoireachta

- Idirdhealú a dhéanamh idir fíorais agus tuairimí, agus claontacht agus oibiachtúlacht, sa téacs agus sna meáin.
- Faisnéis a aimsiú atá ábhartha dá chuspóir nó dá cuspóir i dtéacsanna neamhfhicsean, i ngraif agus i sonraí pictiúrtha agus léaráideacha, agus trí úsáid a bhaint as teicneolaíocht faisnéise, agus as meáin ghrafacha agus leictreonacha.

Scríbhneoireacht

Smaointe a shoiléiriú trí mheán na scríbhneoireachta

- Scríobh ar mhaithe le cuspóir ar leith agus le haghaidh lucht léitheoireachta ar leith – samplaí de mheáin.

OSPS

Mise

Ag fás agus ag athrú

- Na slite ilghnéitheacha ina ndéantar grá a chur in iúl agus a bharraíocht a iniúchadh i meáin éagsúla, mar shampla ceol, scannáin, leabhair, irisleabhair agus meáin eile.

Ag deanamh cinntí

- Roghanna a dhéantar gach lá a aithint agus machnamh a dhéanamh orthu, ar leibhéil smaointeoireachta éagsúla a bhaineann le cinnteoireacht – tionchair ó phiaraí agus ó na meáin

Mise agus Daoine Eile

Mise agus mo theaghlach

- Meastóireacht chriticiúil a dhéanamh ar an gcaoi a léiríonn na meáin an teaghlach agus saol an teaghlaigh.

Mise agus an Domhan Mór

Oideachas na Meán Cumarsáide

- Éirí feasach ar na slite difriúla inar féidir eolas a chur in iúl sna meáin agus foghlaim mar gheall orthu.
- Éirí feasach ar ról na bpáipéar nuachta agus ar ról na gcineálacha éagsúla meán clóite chun teachtaireachtaí a tharchur, na teicníncí in úsáid chuige sin agus na cineálacha eolais a bhíonn sna teachtaireachtaí sin.
- Na spriocghrúpaí a bhfuil gnéithe éagsúla de na meáin dírithe orthu a aithint.
- Éirí feasach ar chineálacha éagsúla fógraíochta, ar chuspóirí na fógraíochta sin agus ar na teachtaireachtaí atá á gcur chun cinn aici.

Drámaíocht

Drámaíocht chun mothúcháin, eolas agus idéanna a iniúchadh d'fhonn tuiscint a chothú

Iniúchadh agus déanamh drámaíochta

- Eolas a chur ar cé mar is féidir spás agus rudaí éagsúla a úsáid chun saol samhailteach a chruthú faoi mar dá mbeadh sé ann i ndáiríre agus chun téama sa drámaíocht a chur in iúl.
- Cuidiú le gníomhaíocht drámaíochta a eagrú lena n-áireofaí go háirithe feasacht ar theannas a bhaineann leis an téama a iniúchadh

Léirsmaoineamh ar dhrámaíocht

- An coibhneas atá idir scéal, téama agus taithí an tsaoil a eispéiriú.

Comhoibriú agus cumarsáid i ndéanamh drámaíochta

- An cumas a fhorbairt, as ról, cumarsáid a dhéanamh le daoine eile agus comhoibriú leo i múnlú drámaíochta.

Tíreolaíocht

Scileanna imscrúdaithe tíreolaiocha

Ag imscrúdú agus ag tástáil

- Imscrúduithe simplí a dhéanamh, agus sonraí a bhailiú ó fhoinsí éagsúla.

Ag Anailísiú

- Sonraí maidir le daoine a shórtáil, a ghrúpáil agus/nó a rangú de réir gnéithe inbhreathnaithe nádúrtha ag úsáid raon critéar iomchuí.

Ag clárú agus ag cur in iúl

- Torthaí agus tátail a chlárú agus a léiriú agus feidhm á baint as modhanna éagsúla ar a n-áireofaí meáin bhéil, scríofa, phictiúrtha, ghrianghrafacha, léaráideacha, ghrafacha agus leictreonacha, agus ag úsáid theicneolaíocht an eolais agus na cumarsáide.

Imshaoil Dhaonna: Daoine agus Pobail

- Foghlaim faoi na daoine agus faoi na pobail a chónaíonn agus a shaothraíonn sa dúiche máguaird agus i gceantar codarsnach in Éirinn agus léirthuiscint agus meas ceart orthu a shealbhú.

Na hAmharcealaíona

Líníocht

Líníochtaí a Dhéanamh

- Líníochtaí bunaithe ar mhothúcháin a thabharfaí chun cuimhne go grinn, ar dhearbheispéireas, ar eispéireas samhlaíoch agus ar scéalta a dhéanamh.
- Líníochtaí téamacha a tharraingt ag úsáid pátrúin nuálaíocha.